

Vedruna
Catalunya

Educació

Cuidar-nos per canviar el món

Joaquima de Vedruna. 200 anys

Curs 24-25 i curs 25-26

“Tenir cura vol dir sostenir la vida.”

Ètica de la cura

1. INTRODUCCIÓ

Un dia de 1823, Joaquina va coincidir amb Josep Estrada, bon amic seu, a la porta de l'hospital d'Igualada i li va dir:

«Li vull comunicar un secret que ningú no sap, ni els de la meva família. Només el meu director espiritual. Jo tenia intenció d'entrar com a religiosa en un convent; però el Senyor em va manifestar que la seva voluntat era una altra. Em sembla que la meva missió és **formar unes germanes que puguin remeiar les necessitats** dels pobres. Els malalts que no tenen una bona família estan desatesos. Ningú no es preocupa de l'educació de les noies, ni dels infants. En les cases de Misericòrdia hi ha una barreja de gent abandonada i desgraciada impressionant, i encara són molts els qui no tenen un lloc en aquests establiments. Déu vol el **servei amorós de les meves germanes a aquesta gent.**¹».

Aquest text revela les intencions i el propòsit de Joaquina de Vedruna quan pensava en fundar la Congregació de Germanes Carmelites de la Caritat Vedruna. Observem com la idea de cuidar els altres, la idea de la **cura** esdevé fonamental en la seva manera de ser i de fer.

Us proposem aprendre a cuidar seguint l'exemple de Joaquina. Una dona del segle XIX que ens ajudarà a transformar el món del segle XXI.

---

¹ Carmelitas de la Caridad. Fuentes. Relaciones con José Estrada. Editorial Vedruna, 1974.

Vedruna
Catalunya

Educació

2. CONCEPTE: **Aprendre a cuidar**

Per què és important *aprendre a cuidar* a les escoles Vedruna?

Davant dels grans reptes del món actual, l'escola ha d'orientar la seva mirada cap a un propòsit humanista i transformador de l'educació.

Hem de ser escoles amb un **enfocament humanista** potent, que ens porti a reconèixer que l'educació també ha de posar en joc **valors** de respecte per la vida i per la dignitat humana. Uns valors que són necessaris per viure junts en un món que és i serà cada vegada més complex. Hem d'entendre que educar no només vol dir aprendre millor, sinó també aprendre a viure millor **junts**.

Per això, hem d'impulsar i posar en el centre de l'escola tots aquells **projectes** que ens intensifiquin com a humans. Projectes que donin resposta a l'erosió dels drets humans, a la crisi ambiental, a les desigualtats creixents, etc.

Les escoles també hem de tenir esperança. En una societat que acostuma a veure el got mig buit, ens hem de situar decididament al costat dels que creuen que és possible transformar el món a millor. Preguntem-nos què s'emportaran els infants o els joves quan marxaran de l'escola. Del que s'enduguin en dependrà en gran mesura la forma que donaran al món. Treballem perquè els alumnes siguin agents de canvi a través de la mirada crítica i del compromís, treballem perquè els alumnes vulguin posar-se al servei dels altres, en definitiva, eduquem-los perquè siguin millors persones per aconseguir també un món millor.

A les escoles Vedruna creiem en la força de cada alumne i de cada alumna per crear i millorar el seu petit gran món. **Estem convençuts que aprendre a cuidar capacita la persona per transformar la realitat a la recerca del bé comú i de la sostenibilitat del planeta.**

Joaquima de Vedruna va tenir molt present la idea de la cura al llarg de la seva vida i en podem aprendre molt a partir de les paraules i de les accions que va dir i que va fer.

3. REFERÈNCIES

La cura a l'Evangelí

En la figura del Bon Samarità (Lluc 10, 29-37)

Però ell, amb ganes de justificar-se, preguntà a Jesús:

-I qui són els altres que haig d'estimar?

Jesús va contestar dient:

-Un home baixava de Jerusalem a Jericó i va caure en mans d'uns bandolers, que el despullaren, l'apallissaren i se n'anaren deixant-lo mig mort. Casualment baixava per aquell camí un sacerdot; quan el veié, passà de llarg per l'altra banda. Igualment un levita arribà en aquell indret; veié l'home i passà de llarg per l'altra banda.

Però un samarità que anava de viatge va arribar prop d'ell, el veié i se'n compadí. S'hi acostà, li amorosí les ferides amb oli i vi i les hi embenà; després el pujà a la seva pròpia cavalcadura, el dugué a l'hostal i se'n va ocupar. L'endemà va treure's dos denaris i els va donar a l'hostaler dient-li:

-Ocupa't d'ell i, quan jo torni a passar, et pagaré les despeses que facis de més.

Quin d'aquests tres et sembla que es va comportar com a proïsme de l'home que va caure en mans dels bandolers?

Ell respongué:

-El qui el va tractar amb amor.

Llavors Jesús li digué:

-Vés, i tu fes igual.

En les obres de misericòrdia (Mateu 25, 31-46)

»Quan el Fill de l'home vindrà ple de glòria, acompanyat de tots els àngels, s'asseurà en el seu tron gloriós. Tots els pobles es reuniran davant seu, i ell destriarà la gent els uns dels altres, com un pastor separa les ovelles de les cabres, i posarà les ovelles a la seva dreta i les cabres a la seva esquerra. Aleshores el rei dirà als de la seva dreta:

-Veni, beneïts del meu Pare, rebeu en herència el Regne que ell us tenia preparat des de la creació del món. Perquè tenia fam, i em donàreu menjar; tenia set, i em donàreu beure; era foraster, i em vau acollir; anava despullat, i em vau vestir; estava malalt, i em vau visitar; era a la presó, i vinguéreu a veure'm.

Llavors els justos li respondran:

-Senyor, ¿quan et vam veure afamat, i et donàrem menjar; o que tenies set, i et donàrem beure? ¿Quan et vam veure foraster, i et vam acollir; o que anaves despullat, i et vam vestir? ¿Quan et vam veure malalt o a la presó, i vinguérem a veure't?

El rei els respondrà:

-Us ho asseguro: tot allò que fèieu a un d'aquests germans meus més petits, a mi m'ho fèieu.

Després dirà als de la seva esquerra:

-Aparteu-vos de mi, maleïts, aneu al foc etern, preparat per al diable i els seus àngels. Perquè tenia fam, i no em donàreu menjar; tenia set, i no em donàreu beure; era foraster, i no em vau acollir; anava despullat, i no em vau vestir; estava malalt o a la presó, i no em vau visitar.

Llavors ells li respondran:

-Senyor, ¿quan et vam veure afamat o assedegat, foraster o despullat, malalt o a la presó, i no et vam assistir?

Ell els contestarà:

-Us ho asseguro: tot allò que deixàveu de fer a un d'aquests més petits, m'ho negàveu a mi. I aquests aniran al càstig etern, mentre que els justos aniran a la vida eterna.”

La cura a les encíclics del papa Francesc

- Carta encíclica [“Laudato si”](#) del Papa Francesc sobre la cura de la casa de tots (2015)
- Carta encíclica [“Fratelli Tutti”](#) del papa Francesc sobre la fraternitat i l’amistat social (2020)

La cura en els documents capitulars de la Congregació

- [“Néixer de nou” \(2023\)](#)

4. SÍMBOL: L'arbre i els seus anells

L'arbre, un element viu que creix a l'entorn d'un centre, la llavor i va creixent deixant un anell. Cadascun d'aquests anells és el testimoni del pas del temps, de les estacions i del que ha viscut l'arbre durant aquest procés.

Com l'arbre, nosaltres creixem *des de dins*. Les experiències ens deixen marca. Per això hem de *cuidar-les i valorar-les* perquè seran marques a la nostra vida.

Els grecs ja utilitzaven l'arbre com el símbol que uneix els valors de la vida natural, amb la vida humana.

En el cristianisme, l'arbre és el símbol del que Déu ens ofereix. Se situa la creació de l'ésser humà dins del jardí de l'Edèn, on Déu «va fer brotar de la terra fèrtil tota mena d'arbres agradables a la vista i bons per a menjar, com també l'arbre de la vida, al mig del jardí i l'Arbre del Coneixement del Bé i del Mal» (Gn 2,9).

Aquest jardí esdevé un espai de convivència, on Déu té cura de l'ésser humà a qui ha donat tot el que necessita per viure.

5. LES DIMENSIONS DE LA CURA

Cuidar és cuidar-*nos*

Si volem aprendre a cuidar, hem de tenir presents les dimensions de la cura. Com els cercles de creixement de l'arbre van de dins cap enfora.

- **Cuidar-se un mateix.** Ètica personal i autònoma.

La cura d'un mateix implica l'autocura, aprendre a cuidar la nostra dimensió exterior i també interior, aprendre a ser, a fer, a crear i a transcendir.

- **Cuidar els éssers propers .** Ètica relacional i de l'alteritat.

La cura de les persones properes consisteix a aprendre a crear i establir vincles afectius, a generar sentiments de pertinença, a cooperar, a cocrear i a escoltar.

- **Cuidar la casa comuna.** Ètica global, ecosocial i ecològica

Vedruna
Catalunya

Educació

La cura de les persones llunyanes té a veure amb aprendre a formar part activa de la societat, a sentir el patiment aliè com a propi i a ser agents de canvi i de transformació social.

La cura del planeta implica a aprendre a habitar el món amb responsabilitat, a preocupar-se i ocupar-se del futur de la humanitat i de la natura.

6- BIBLIOGRAFIA

Javier de la Torre, Ester Busquets i Francesc Torralba. *La cura del món, dels altres i d'un mateix*. Pagès editors, 2023

Boris Groys. *Filosofia de la cura*. Arcàdia, 2023